

Південне міжрегіональне управління Державної служби з питань праці

Скорочена тривалість робочого тижня для медичних працівників

Категорії працівники які мають право на скорочену тривалість робочого часу (тижня) згідно Переліку виробництв, цехів, професій і посад із шкідливими умовами праці, робота в яких дає право на скорочену тривалість робочого тижня, затвердженим постановою КМУ від 21.02.2001 р. № 163 (далі — Перелік), на підставі результатів атестації робочого місця за умовами праці.

Відповідно до пункту 9 Порядку застосування зазначеного вище Переліку, затвердженого наказом Міністерства праці та соціальної політики України від 23.03.2001 № 122, скорочена тривалість робочого тижня встановлюється колективним договором залежно від результатів атестації робочих місць за умовами праці, яка проводиться згідно з Порядком, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442. Згідно з внесеними змінами постановою КМУ «Про внесення зміни до пункту 4 Порядку проведення атестації робочих місць за умовами праці» від 30 червня 2023 р. № 660 атестація, строк проведення якої настав у період воєнного стану, за рішенням роботодавця, погодженим із профспілкою, проводиться протягом шести місяців з дня припинення чи скасування воєнного стану в Україні.

Підтвердження цього права працівникові можливе тільки при віднесенні його робочого місця до категорії із шкідливими умовами праці за результатами атестації робочих місць за умовами праці.

Згідно з Гігієнічною класифікацією праці за показниками шкідливості та небезпечності факторів виробничого середовища, важкості та напруженості трудового процесу, затвердженою наказом МОЗ від 08.04.2014 № 248, зареєстрованим в Мін'юсті 06.05.2014 за № 472/25249 (набрав чинності від 30.05.2014), шкідливі умови праці це умови, що характеризуються такими рівнями шкідливих виробничих факторів, які перевищують гігієнічні нормативи та здатні чинити несприятливий вплив на організм працівника та/або його нащадків.

Віднесення робіт до категорії із шкідливими і важкими умовами праці та визначення права працівників на пільги і компенсації за роботу в цих умовах здійснюється на підставі результатів атестації відповідних робочих місць за умовами праці, яка проводиться згідно з Порядком проведення атестації робочих місць за умовами праці, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.1992 № 442.

Для виробництв, робіт, професій та посад, в яких у Списках № 1 і № 2 виробництв, робіт, професій, посад і показників, зайнятість в яких дає право на пенсію за віком на пільгових умовах, передбачено показники умов праці, атестацію проводять саме за цими показниками (Методичні рекомендації для проведення атестації робочих місць за умовами праці, затверджені 01.09.1992 Міністром праці України (постанова № 41) та Головним державним санітарним лікарем України).

Наприклад, для працівників установ охорони здоров'я та соціального захисту населення у Списках, а також у зазначеному вище Переліку, зокрема, передбачено показник «безпосереднє обслуговування хворих», який не піддається дослідженню.

Це відповідає і вимогам вказаної Гігієнічної класифікації праці, у якій визначено, що особливий характер праці це роботи, які виконуються з високим рівнем нервово-емоційного та інтелектуального навантаження, в особливих природних географічних і геологічних умовах та умовах підвищеного ризику для здоров'я.

Згідно з Додатком 3 до Гігієнічної класифікації праці, умови праці працівників в спеціалізованих медичних, інфекційних, туберкульозних установах і підрозділах відносять до відповідного класу без проведення досліджень, наприклад до ступеня 3.3 - умови праці працівників, які мають контакт зі збудниками інфекційних хвороб (або мають контакт з хворими), а також працівників патоморфологічних відділень, прозекторських, моргів.

Отже, враховуючи особливий характер праці медичних працівників установ охорони здоров'я, вважаємо при проведенні атестації робочих місць в цих установах може застосовуватись Інструкція, затверджена заступником Головного державного експерта з умов праці України та заступником Головного державного санітарного лікаря України (лист Мінпраці від 05.05.95 № 06-1544 і МОЗ від 17.05.95 № 5.05.08-370), згідно з якою атестація відповідних робочих місць проводиться комісійно, без проведення санітарно-гігієнічних досліджень, у тому числі і для визначення права відповідних працівників на скорочену тривалість робочого тижня.

Також інформуємо, що результати атестації, проведеної до введення воєнного стану в Україні, продовжують діяти та використовуються у період воєнного стану та протягом шести місяців з дня його припинення чи скасування.